

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken bestond bij een aantal fracties de behoefte om aan de Minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over de volgende kabinetsbrieven:

- Geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken inclusief artikel 50 op 14 mei 2018;
- Verslag van de Raad Algemene Zaken van 17 april 2018 (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1862);
- Boetebeleid Europese Commissie bij te late implementatie van richtlijnen (Kamerstuk 21 109, nr. 231);
- Onderhandelingen uittreding Verenigd Koninkrijk (Kamerstuk 23 987, nr. 242);
- Kabinetsreactie op het voorstel van de Europese Commissie voor het toekennen van Macro Financiële Assistentie aan Oekraïne (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1508);
- Brede maatschappelijke consultaties toekomst EU (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1320).

De voorzitter van de commissie,
Azmani

De adjunct-griffier van de commissie,
Prenger

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken (Art. 50) op 14 mei 2018 en danken de Minister voor de toezending. De leden van de VVD-fractie hebben een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 14 mei 2018.

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken op 14 mei 2018 en aanverwante stukken. Zij hebben hierover nog een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Raad Algemene Zaken van 14 mei 2018. Graag stellen zij enkele vragen aan het kabinet.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 14 mei 2018 en aanverwante stukken.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de onderhavige stukken. Deze leden hebben daarover enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de 50PLUS-fractie hebben met belangstelling de geannoteerde agenda en overige stukken voor dit schriftelijk overleg gelezen. Vanwege de relatief lange tijd tussen deze inbreng en de Raad van 14 mei zullen naar verwachting enkele zaken die in het schriftelijk overleg aan de orde komen, op 14 mei door de actualiteit zijn achterhaald. Desondanks hebben deze leden de behoefte om over een aantal onderwerpen vragen voor te leggen aan het kabinet.

Compositie Europees Parlement

De leden van de PVV-fractie verwijzen naar de motie-Maeijer die door de Tweede Kamer is aangenomen en die uitspreekt dat na het vertrek van het Verenigd Koninkrijk het Europees Parlement zal inkrimpen met de 73 Britse zetels (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1214). Het kabinet is nu van plan om akkoord te gaan met het voorstel van het Europees Parlement, waarin volgens deze leden wordt gegoocheld met peperdure zetels. Deze leden constateren dat het Europees Parlement niet alleen 27 van de 73 Britse zetels wil herverdelen over de lidstaten, ook wil zij zetels behouden in reserve; voor toekomstige lidstaten. Het besluit hierover wordt genomen bij unanimiteit. De leden van de PVV-fractie vragen waarom het kabinet niet het veto inzet om ervoor te zorgen dat het Europees Parlement nu eens verhoudingsgewijs kleiner wordt. Geeft het kabinet door instemming met dit voorstel ook niet extra ruimte om voor te sorteren op een toekomstige uitbreiding van de Unie?

De leden van de SP-fractie constateren dat naar aanleiding van het komende vertrek van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie er 73 Britse zetels in het Europees Parlement vrijkomen na de afloop van het huidige mandaat in juni 2019. De Tweede Kamer heeft zich in meerderheid uitgesproken dat dit simpelweg moet leiden tot een Europees Parlement dat van 751 naar 678 zetels gaat. De leden van de SP-fractie betreuren dan ook dat het concept-besluit dat door het Europees Parlement is voorgelegd niet uitgaat van een vermindering van 73 zetels, maar van 46 zetels. De leden van de SP-fractie vragen zich af of de 24 zetels die in het

concept-besluit gebruikt zullen worden om EU-lidstaten «te compenseren voor de ontwikkeling van het inwonersaantal waardoor sommige lidstaten ondervertegenwoordigd zijn» nodig zijn om het beoogde doel te bereiken. Als door demografische ontwikkelingen de huidige zetelverdeling niet meer klopt, vernemen deze leden graag waarom er niet een nieuwe verdeelsleutel kan worden gemaakt op basis van een totaal van 678 zetels? Heeft de Minister deze mogelijkheid onderzocht, die past binnen de opdracht die hem gegeven is door de Kamer? Zo niet, is de Minister bereid dit op te brengen? Daarnaast willen de leden van de SP-fractie graag weten van de Minister of hij bereid is formeel niet akkoord te gaan met het concept-besluit aangezien dit niet strookt met het standpunt van de Kamer? Zo nee, waarom niet?

In de geannoteerde agenda lezen de leden van de 50PLUS-fractie een uitvoerige beschouwing over het onderwerp «Compositie EP». Daaruit wordt duidelijk dat er in het – wat de Minister noemt – Europees krachtenveld geen steun is voor het Nederlandse standpunt dat het aantal zetels in het Europees Parlement na de Brexit met 73 zetels moet worden teruggebracht. Dat standpunt sluit aan op de aangenomen motie-Maeijer van 17 april 2017 (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1214). De Minister stelt voor om in te stemmen met het daarvan afwijkende concept-besluit voor de Europese Raad. De leden van de 50PLUS-fractie missen een deugdelijke onderbouwing van de reden waarom het kabinet tot deze keuze is gekomen. Graag vernemen deze leden van de Minister waarom het kabinet niet vasthoudt aan het eerder ingenomen standpunt. Gaat de Minister zich in de Raad Algemene Zaken alsnog inzetten voor de wens van de Kamer of moeten de leden van de 50PLUS-fractie uit de geannoteerde agenda opmaken dat de Minister deze weg inmiddels heeft verlaten?

Rechtsstaat

De leden van de VVD-fractie steunen de inzet van het kabinet ten aanzien van de *Rule of Law* (rechtsstaat) in Polen. Echter, zoals meerdere malen gezegd, zal de Rule of Law niet alleen top-down kunnen worden opgelegd. Dit zal volgens deze leden uit de maatschappij zelf moeten komen. Welke initiatieven kan Nederland nemen om dit te bewerkstelligen? Is het een idee als Nederland samen met relatief jongen democratieën als Spanje en Portugal hiervoor initiatieven gaat nemen, zo vragen de leden van de VVD-fractie.

De leden van de D66-fractie merken op dat nu wederom gesproken zal worden over de rechtsstaat in Polen en de dialoog tussen de Europese Commissie met Polen. Deze leden verwelkomen het feit dat Nederland zich binnen de Raad in de groep van lidstaten bevindt die meer van Polen verwacht dan de eerste ingezette hervormingen. Aan de rechtsstaat kan en mag niet getornd worden, aldus deze leden. Kan de Minister duiden welke hervormingen van het Poolse systeem hij nodig acht en welke eisen hij stelt aan Polen? Kan hij daarnaast de verdere stappen in de procedure van artikel 7 VEU uiteenzetten? Hoe beziet hij deze gezien de verschillende posities in de Raad? Wanneer wordt verdere besluitvorming op dit punt verwacht?

De leden van de D66-fractie is het tevens opgevallen dat in de Staat van de Unie het kabinet waardering uitspreekt voor nieuwe instrumenten om de Europese waarden, zoals de rechtsstaat, beter te beschermen. D66-europarlementariër Sophie in 't Veld heeft er in 2016 voor gezorgd dat het Europees Parlement zich uitsprak voor een grondrechten-APK. Niet incidenteel, maar elk jaar zouden alle lidstaten op grondrechten getoetst moeten worden. De Europese Commissie komt in het najaar van dit jaar

met een voorstel op dit onderwerp. Zal het kabinet zich er voor inzetten dat er jaarlijks een bindende, onafhankelijke grondrechtencheck zal plaatsvinden?

Graag vragen de leden van de D66-fractie ook aandacht voor de situatie in Hongarije, en de Stop Soros-wetgeving waarover binnenkort in het Hongaars parlement gestemd wordt. Deze wetgeving zou het maatschappelijk middenveld in Hongarije ernstig belemmeren in haar functioneren, en hiermee de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging in Hongarije ernstig beperken. Wordt de situatie in Hongarije besproken tijdens de Raad Algemene Zaken van 14 mei? Is het kabinet bereid zich veroordelend uit te spreken over deze wetgeving, zo mogelijk in een gemeenschappelijke verklaring met andere lidstaten?

De leden van de SP-fractie constateren dat de Europese Commissie de Raad Algemene Zaken op 14 mei zal informeren over de huidige stand van zaken rondom het Artikel 7-proces met betrekking tot Polen. De leden van de SP-fractie willen de Minister allereerst verzoeken hierover zo snel mogelijk verslag te doen aan de Kamer. Is de Minister daarmee akkoord? Zo nee, waarom niet? Daarnaast vragen deze leden zich af in hoeverre er een discussie gaande is binnen de Raad om dezelfde procedure te starten richting Hongarije, waar een recent concept-rapport van het Europees Parlement om vraagt?¹ Het rapport van het Europees Parlement komt tot de conclusie dat de onafhankelijkheid van de rechtspraak, corruptie en belangenverstrengeling, privacy, academische vrijheid, mediavrijheid, vrijheid van geloof, vrijheid van vereniging, gelijke behandeling en sociale rechten en rechten van minderheden, allemaal tekortschieten of zelfs ernstig bedreigd worden. Deelt de Minister deze conclusie? Kan de Minister zijn antwoord toelichten? Daarenboven maken de leden van de SP-fractie zich veel zorgen om de «anti Soros-wetgeving» die binnenkort in Hongarije ter stemming komt, omdat dit de vrijheden van het maatschappelijk middenveld in Hongarije nog verder gaat inperken. Dit betekent volgens de leden van de SP-fractie wederom een afbrokkeling van de al zwakke democratie. Deze leden vragen zich af of de Minister deze mening deelt en zo ja, wat hij daar voor acties aan gaat verbinden? Is de Minister bereid om binnen de Raad Algemene Zaken dit aan de kaak te stellen in een poging om Hongarije ervan te overtuigen deze wetgeving niet in stemming te brengen. In ieder geval tot er een uitspraak is over de inbreukprocedure die de Europese Commissie gestart is tegen Hongarije naar aanleiding van de aangenomen wet in Hongarije in juni 2017 welke NGO's aan de schandpaal nagelt die inkomsten uit het buitenland ontvangen?² Zo nee, waarom niet?

Vooralsnog zijn er volgens de leden van de SP-fractie geen concrete concessies gedaan door Polen om de hervormingen die de onafhankelijkheid van hun rechtsstaat aantasten aan te passen binnen democratisch acceptabele kaders. Mocht de Europese Commissie daarom besluiten dat Artikel 7 moet worden toegepast om zodoende Polen het stemrecht binnen de Europese Raad te ontnemen, kan dat alleen in werking gaan als alle andere lidstaten akkoord gaan. Polen en Hongarije hebben volgens deze leden al aangekondigd onder een hoedje te spelen. Is de Minister bereid om te onderzoeken of er nog andere sanctie-instrumenten te vinden zijn om de druk op deze losgeslagen lidstaten te vergroten, zoals bijvoorbeeld het stopzetten van fondsen, geen toppen meer organiseren in de betreffende landen of het ontnemen van het voorzitterschap?

¹ <http://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20180411RES01553/20180411RES01553.pdf>.

² <http://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20180411RES01553/20180411RES01553.pdf>.

Bovenstaande heeft ook te maken met de uitbreiding van de EU die ook op de agenda staat, vinden de leden van de SP-fractie. In de kabinetsappreciatie van het uitbreidingspakket (Kamerstuk 23 987, nr. 243) erkent het kabinet dat ook op de Westelijke Balkan corruptie nog wijdverspreid is, «ondanks de inzet om wetgevende en institutionele kaders in lijn te brengen met EU-standaarden». Volgens de leden van de SP-fractie doet dit zelfs twijfelen aan de vaste overtuiging dat de EU een wortel is die alleen maar tot positieve ontwikkelingen leidt. Deze leden vragen zich dan ook af of deze landen wel tot de EU willen toetreden om andere redenen dan het geld dat daarmee gepaard gaat. Kan de Minister er mee instemmen gezien de kabinetsappreciatie, plus de situatie in Polen en Hongarije, dat er van uitbreiding naar de Westelijke Balkan voorlopig geen sprake kan zijn en alle stappen die daar naar toe leiden dus poogt tegen te houden? Kan de Minister zijn antwoord toelichten?

De leden van de 50PLUS-fractie merken op dat in de geannoteerde agenda kort wordt stilgestaan bij de Rule of Law Polen. Kan de Minister deze leden informeren over de recente stand van zaken in het verkeer tussen de Europese Commissie en Polen?

Meerjarig Financieel Kader (MFK)

De leden van de VVD-fractie hebben met instemming de eerste reactie vernomen van het kabinet op het MFK. Deze leden gaan er van uit dat een preciezer appreciatie nog zal volgen over de inhoudelijke invulling evenals de voorgestelde financiering van het MFK. Deze leden rekenen erop dat het kabinet nu slim en taai gaat onderhandelen. Kan het kabinet in het verlengde hiervan aangeven of Nederland voldoende mensen beschikbaar heeft voor een goede beoordeling van het MFK-voorstel evenals voor de nog te voeren onderhandelingen? Tot slot zijn de leden van de VVD-fractie benieuwd of het kabinet al inzicht kan bieden in zijn onderhandelingsaanpak?

De Europese Commissie presenteerde recentelijk haar voorstellen voor het nieuwe MFK. De leden van de PVV-fractie vragen hoeveel de Nederlandse afdracht in 2021–2027 exact zal bedragen als dit voorstel werkelijkheid wordt. Betekenen de woorden van de Minister «niet acceptabel» dat Nederland dit voorstel zal blokkeren? Wat zijn de reacties in de andere lidstaten op dit voorstel? Wanneer beginnen formeel (in Raadsverband of in Europese Raadsverband) de onderhandelingen over het MFK? Zijn er ook nog, formele dan wel informele, andere ontmoetingen van leden van het Nederlandse kabinet voorzien om te spreken over de meerjarenbegroting? Zo ja, wanneer en met wie?

De leden van CDA-fractie constateren dat hoewel er tijdens de Raad Algemene Zaken op 14 mei nog niet onderhandeld zal worden over de nieuwe MFK-voorstellen, er wel een eerste gedachtewisseling zal plaatsvinden. Deze leden vragen de Minister wat zijn eerste gedachten zijn over de MFK-voorstellen en vragen de Minister wat hij namens Nederland zal inbrengen tijdens deze eerste gedachtewisseling. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister om bij deze inbreng mee te nemen dat de voorstellen onevenwichtig zijn. Nederland verliest de korting en wordt onevenredig de dupe van de Brexit.

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister eveneens in te brengen dat het belangrijk is dat de EU geen grootschalige eigen middelen krijgt. Ook vragen de leden van de CDA-fractie aan de Minister om een eerste appreciatie te geven over de voorgestelde nieuwe instrumenten ten behoeve van de EMU. De leden van de CDA-fractie merken tevens op dat er buiten het MFK een nieuw soort eurofonds geplaatst wordt. Deze leden

vinden dat buitengewoon onwenselijk en verzoeken het kabinet hier duidelijk stelling tegen te nemen. Is het kabinet hiertoe bereid? In de geannoteerde agenda stelt de Minister dat een inhoudelijk goed akkoord over het nieuwe MFK leidend is. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister of een dergelijk goed inhoudelijk akkoord als uitgangspunt nemen dus betekent dat de inhoud van het akkoord ondergeschikt is aan de hoogte van de afdracht van Nederland aan deze begroting. De leden van de CDA-fractie zouden graag een appreciatie ontvangen van wat deze conceptbegroting betekent voor de netto Nederlandse betalingspositie. Kan het kabinet die geven? En kan zij de verwachte netto betalingspositie van Nederland vergelijken met die van andere lidstaten?

De leden van de CDA-fractie merken op dat in de MFK-voorstellen pre-accessiesteun voor Turkije wordt meegenomen. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister om in de eerste gedachtewisseling over de MFK voorstellen aan te geven dat Nederland niet zal instemmen met het opnemen van pre-accessiesteun aan Turkije in het MFK.

De leden van de D66-fractie lezen dat er tijdens de Raad Algemene Zaken op 14 mei tevens een informatieve sessie gehouden zal worden over het voorstel van de Europese Commissie voor het toekomstig MFK. Is de Minister bereid aan de orde te stellen dat de hervormingen die de Commissie voorstelt een mooie eerste stap zijn, maar dat de voorgestelde bezuinigingen en hervormingen van de landbouw- en cohesiefondsen nog te bescheiden zijn en dat een grotere focus op duurzaamheid, innovatie en veiligheid nodig is?

Kan de Minister in het verslag van de Raad Algemene Zaken ingaan op de huidige verhoudingen in de Raad ten opzichte van het MFK-voorstel van de Commissie, zo vragen de leden van de D66-fractie.

De leden van de D66-fractie wachten de formele kabinetsappreciatie van het MFK-voorstel verder af.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben een aantal vragen over de reactie van de Minister-President op het voorstel van de Europese Commissie voor het toekomstig MFK. Wat bedoelt de Minister-President met de zin «*Dit voorstel is voor Nederland geen acceptabele uitkomst*»? Bedoelt hij dat dit eerste voorstel geen acceptabele uitkomst van het onderhandelingsproces zou zijn? Is de Minister het met deze leden eens dat het zeer onwaarschijnlijk is dat de uitkomst van een dergelijk onderhandelingsproces gelijk is aan het aanvankelijke Commissie-voorstel? Of bedoelt de Minister-President dat het onacceptabel is dat de Commissie een dergelijk voorstel heeft gedaan? Toont de Minister-President met deze reactie ook zijn onvrede over de invloed die Nederland heeft gehad op het initiële voorstel van de Commissie? Zal de Minister bij de bespreking van het MFK in de Raad Algemene Zaken dezelfde bewoordingen gebruiken als de Minister-President in zijn reactie? Zal de Minister dezelfde nadruk leggen in zijn bijdrage? Is de Minister het met de leden van de GroenLinks-fractie eens dat in de eerste reactie de modernisering ondergeschikt lijkt te zijn aan de zorgen over de hoogte van het MFK? Schat de Minister in dat de modernisering van de begroting tijdens de onderhandelingen verder uitgehold wordt in ruil voor verlaging van het MFK?

Daarnaast hebben de leden van de GroenLinks-fractie de volgende meer specifieke vragen over het toekomstig MFK. Klopt het dat de Europese Commissie het gat dat de Brexit slaat in het MFK deels opvangt door bezuinigingen? Klopt het dat de hoogte van het MFK in historisch perspectief niet uitzonderlijk hoog is? Hoe beoordeelt de Minister de stijging van het budget voor innovatie en met name Horizon 2020? Hoe beoordeelt de Minister de stevigere inzet met meer middelen op migratie

en grensbeheer? Hoe beoordeelt de Minister de vergroting van de begroting voor veiligheid en defensie? Is de Minister het met de leden van de GroenLinks-fractie eens dat de vermindering van het budget voor landbouwbeleid en cohesiebeleid in het voorstel te beperkt is en steviger had gekund?

Over het voorstel van de Europese Commissie om bij de nieuwe meerjarenbegroting (MFK) uit te gaan van 1,14 procent van GNI is het kabinet volgens de leden van de SP-fractie duidelijk geweest: het voorstel is niet acceptabel. Hoe gaat het kabinet dit overbrengen op de komende Raad Algemene Zaken? Wat moet er wijzigen wil het kabinet wel akkoord gaan? Betreft dat enkel de hoogte van het MFK, of ook de samenstelling van de begroting dat uitgaat van hogere eigen middelen voor de Europese Commissie? Hoe gaat het kabinet de aangenomen motie-Van Rooijen over de onwenselijkheid van het inzetten van muntloon ten behoeve van het MFK uitvoeren (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1510)? Heeft het kabinet ook haar bedenkingen bij het ophogen van het defensiebudget van de Unie met 22 procent, ten behoeve van de industrie, terwijl ook lidstaten via PESCO worden gedwongen hun defensiebudget te verhogen? Erkent het kabinet dat deze investering dubbelop is?

De leden van de 50PLUS-fractie constateren dat de Europese Commissie op 2 mei jl. haar voorstellen heeft gepresenteerd voor het nieuwe Meerjarig Financieel Kader. Dat bevat volgens deze leden positieve elementen zoals minder bureaucratie, meer flexibiliteit en – al wil de Commissie dat via een afzonderlijke regeling – mogelijkheden om landen die het niet zo nauw nemen met de rechtsstaat en de democratie financieel te straffen. Dat wordt volgens de leden van de 50PLUS-fractie nog een hele uitdaging.

Het meest opvallend volgens de leden van de 50PLUS-fractie is het voorstel van de Commissie om de EU-meerjarenbegroting niet in omvang terug te brengen na het vertrek van het Verenigd Koninkrijk, maar die juist te verhogen. Voor deze leden blijft het uitgangspunt: een kleinere EU betekent een kleiner budget. De voorgestelde kortingen van 5 procent op de landbouwsubsidies en 7 procent op de regionale fondsen zijn naar het oordeel van de leden van de 50PLUS-fractie te klein. De leden van de 50PLUS-fractie kunnen zich vinden in de eerste reacties van het kabinet op de presentatie van de plannen en de opmerkingen over het MFK in de geannoteerde agenda. Deze leden gaan ervan uit dat die stellingname vanaf het allereerste moment – dus te beginnen in de Raad Algemene Zaken van 14 mei – nadrukkelijk naar voren zal worden gebracht.

De leden van de 50PLUS-fractie constateren dat het MFK gaat over ongeveer 1,1% van het Bruto Binnenlands Product, terwijl de nationale begrotingen ongeveer 40% opslokken. Deze leden zouden graag de zuivere discussie willen voeren over de vraag hoe groot de EU mag zijn of moet zijn, om alle gewenste taken goed te kunnen uitvoeren. Deze leden hebben er in dat verband ook begrip voor dat er meningsverschillen zullen zijn tussen de Europese Commissie en de lidstaten. De discussie over hoe groot de EU mag of moet zijn is begrijpelijk en interessant voor de gemiddelde burger maar helaas wordt dat interessante debat volgens deze leden zwaar vertroebeld door heel andere discussies over de wijze waarop de EU gefinancierd zou moeten worden. Dan gaat het ineens over het consolideren van de grondslag van de vennootschapsbelasting, over het afkomen van winsten van buitengewone monetaire operaties en over het invoeren van pan-Europese milieubelastingen. Deze bijkomende discussies leiden volgens de leden van de 50PLUS-fractie te sterk af van de kern van de zaak. De EU had de discussie over eigen belastinginkomsten de afgelopen jaren moeten voeren en winnen en dat is ze niet

gelukt, constateren de leden van de 50PLUS-fractie. Deze leden achten het buitengewoon onverstandig van de Commissie, en niet in het belang van de Unie, om het debat over het MFK te belasten met allerlei polariserende fiscale elementen. Het MFK moet wat de leden van de 50PLUS-fractie betreft vooral de «hoeveel» vraag beantwoorden. De «hoe» vraag is volgens deze leden technisch veel complexer en kan altijd gevoerd worden.

De leden van de 50PLUS-fractie zien uit naar de uitgebreide kabinetsappreciatie van de voorstellen en verwacht van het kabinet dat het de Kamer goed en volledig op de hoogte zal houden van het verloop van de onderhandelingen. Kan de Minister dat toezeggen? Vooruitlopend op die uitgebreide reactie willen deze leden graag een voorlopige algemene beoordeling van de voorstellen. Wat zijn concreet de gevolgen van de voorstellen voor de Nederlandse bijdrage aan de EU-begroting?

Daarnaast hebben de leden van de 50PLUS-fractie nog enkele meer specifieke vragen. Wat is het oordeel van het kabinet over de voorstellen voor eigen middelen binnen de EU-begroting en daarbuiten? Is de Minister het met de leden van de 50PLUS-fractie eens dat het bij elkaar sprokkelen van middelen buiten het reguliere budget om gecompenseerd moet worden door lagere reguliere afdrachten? En hoe verhoudt volgens het kabinet de manier waarop wordt gezocht naar middelen uit monetaire inkomsten buiten de EU-begroting om zich tot de door de Kamer aangenomen motie-Van Rooijen c.s. (Kamerstuk 21 501-07, nr. 1510)? En wat is het oordeel van de Minister over het voornemen om een bedrag van € 55 miljard vrij te maken voor de versterking van de Economische en Monetaire Unie?

Stand van zaken Brexit

De leden van de VVD-fractie kregen bij een recent bezoek aan Londen de indruk dat de leden van de House of Commons en House of Lords die een wat softere Brexit voorstaan, terrein aan het winnen zijn. Ziet het kabinet mogelijkheden voor de EU om deze leden rugwind te bieden?

De leden van de D66-fractie blijven zich zorgen maken over de rechten van Nederlandse burgers in het Verenigd Koninkrijk en van Britse burgers in Nederland na de Brexit. Velen van hen leven in onzekerheid over hun toekomstige rechten. Kan de Minister toelichten of een besluit over de burgerrechten van mensen die willen verhuizen naar het Verenigd Koninkrijk (als EU-burger) of naar de EU (vanuit het Verenigd Koninkrijk) ná de transitieperiode nationale of Europese besluitvorming vereist? Wanneer wordt hierover besloten? Indien het een Europees besluit betreft, zijn er binnen de onderhandelingen ontwikkelingen gaande op dit gebied?

Er zijn ook Nederlandse burgers, woonachtig in het Verenigd Koninkrijk, met een Britse partner. Zij vragen zich af of ze voor december 2020 moeten verhuizen naar Nederland, omdat de regelgeving rondom de verblijfsrechten van hun partner daarna onduidelijk is. Kan de Minister zich ervoor inzetten dat Nederlanders die voor 31 december 2020 een duurzame relatie met een Britse partner hebben, daarna gezamenlijk kunnen vallen onder de huidige regelgeving (en deze partner dus niet gezien wordt als een partner van buiten de EU)?

De leden van de 50PLUS-fractie hebben kennisgenomen van recente uitspraken over de Brexit van de heer Barnier, onderhandelaar namens de Europese Commissie. Tijdens een bezoek aan Nederland toonde hij zich eind april weinig optimistisch over de stand van zaken op dat moment. Volgens hem is het voor het onderhandelingsproces nodig dat het Verenigd

Koninkrijk snel met concrete voorstellen komt voor de Ierse grenskwestie. Kan de Minister deze leden informeren over het verloop van de onderhandelingen die begin mei weer zijn opgepakt?

Transparantie

De leden van de CDA-fractie willen de Minister danken voor het overbrengen van de toezeggingen tijdens het algemeen overleg informatievoorziening bij zijn Oostenrijkse collega's. Op expertniveau zal er verder worden gepraat. De leden van de CDA-fractie vragen de Minister dit te verduidelijken. Betreft dit raads werkgroepen en in hoeverre is het voor de Kamer inzichtelijk wat er besproken wordt door deze experts? Is het daarbij de bedoeling dat deze experts advies leveren aan de Raad en welke termijn is daaraan verbonden?

De leden van de D66-fractie verwelkomen het feit dat er gesproken is met Oostenrijk over transparantie in de triloogfase en dat er op expertniveau verder gepraat zal worden. Zal dit voor de aanvang van het Oostenrijkse voorzitterschap plaatsvinden? Dringt de Minister er bij Oostenrijk op aan dat zij het onderwerp, de datum en tijd van elke triloogbijeenkomst waar zij namens de Raad aan deelnemen openbaar zullen maken? Kan de Minister toezeggen dat hij de uitkomst van deze gesprekken deelt met de Kamer?

De leden van de SP-fractie willen graag zo snel mogelijk verslag van de bespreking van 26 april jl. binnen de Raads werkgroep Informatie van het transparantie-initiatief, inmiddels bekend als het «COSAC-paper». Is de Minister bereid dat de Kamer te doen toekomen? Daarenboven willen deze leden graag weten wat de volgende stappen zijn en of de Minister bereid is het COSAC-paper te agenderen voor de Raad Algemene Zaken en vervolgens voor de informele Europese Top op 17 mei a.s.?

Overig

Tot slot willen de leden van de SP-fractie graag nog een onderwerp aanstippen dat niet wordt benoemd op de geannoteerde agenda van de Raad Algemene Zaken van 14 mei. Het betreft de resolutie van het Europees Parlement over de benoeming van de secretaris-generaal van de Europese Commissie, Martin Selmayr. Het Europees Parlement oordeelde dat de flitsbenoeming «een soort staatsgreep» was en dat de selectieprocedure moet worden heroverwogen.³ De leden van de SP-fractie vragen zich af of de Minister deze conclusie onderschrijft en of hij dit antwoord kan toelichten? Verder verzoeken deze leden het kabinet de conclusies van het rapport van het Europees Parlement om het selectieproces voor hoge ambtenaren te herzien over te nemen, zoals ook staat in de aangenomen motie Van Nispen/Leijten (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1840). Daarom vragen de leden van de SP-fractie zich af welke stappen de Minister gaat ondernemen om deze motie tot uitvoering te brengen? Bovendien willen deze leden graag weten of de Minister bereid is dit te bespreken bij de Raad Algemene Zaken van 14 mei a.s.

De leden van de 50PLUS-fractie verwijzen tot slot naar een interview in het dagblad Trouw van zaterdag 28 april jl. met de Voorzitter van de Europese Commissie, de heer Juncker.⁴ Volgens deze leden was opvallend daarin zijn pleidooi voor een verandering in de houding tegenover Rusland. Twee citaten uit dat artikel:

³ <http://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20180411IPR01525/leden-vragen-commissie-om-benoemingsprocedure-van-secretaris-generaal-te-herzien>.

⁴ <https://www.trouw.nl/democratie/jean-claude-juncker-poetin-is-mijn-vriend~a7236236/>.

De eerste uitspraak: *«Mijn vriend Vladimir Poetin – want we zijn al jarenlang vrienden, ook al mag je tegenwoordig niet zeggen dat Poetin je vriend is – was destijds zeer onaangenaam getroffen door die ene zin van president Obama, toen hij zei dat Rusland slechts een regionale macht is. Als Rusland iets niet is, is het dat wel. Wij moeten leren om met Russen op gelijke voet te praten, op ooghoogte.»* En een tweede citaat: *«we moeten het contact met Rusland herstellen. Rusland is een grote speler. Er is geen veiligheidsagenda voor Europa zonder Rusland. Ik hou niet van de huidige koude oorlogsretoriek».*

Onderschrijft de Minister deze kijk op Rusland en het voorstel om dat land anders te gaan benaderen? Heeft de Minister tijdens zijn recente bezoek aan Moskou ook vanuit die visie geopereerd?